

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6¹ lõike 1 kohane teave

13.07.2017 jõustus keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse uus redaktsioon (KeHJS)¹.

KeHJS § 6¹ lõike 1 kohaselt KeHJS § 6 lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud eelhinnangu andmiseks esitab arendaja koos tegevusloa taotlusega või KeHJS § 6 lõikes 2⁴ nimetatud juhul otsustaja nõudmisel KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teabe.

See tähendab, kui Keskkonnaamet peab vee erikasutusloa taotluse menetluse käigus andma eelhinnangu selle kohta, kas kavandatava tegevusega võib kaasneda oluline keskkonnamõju või mitte ning otsustama keskkonnamõju hindamise (KMH) vajalikkuse üle, **tuleb arendajal (vee erikasutusloa taotlejal) esitada Keskkonnaametile KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teave.** Teave esitatakse koos vee erikasutusloa taotlusega. Kui eelhinnangu andmise vajadus selgub alles vee erikasutusloa taotluse menetluse käigus, siis küsitakse teave arendajalt tagantjärele (KeHJS § 6 lõige 2⁴).

Kui eelhinnangu andmise vajadus puudub, ei pea arendaja ka KeHJS § 6¹ lõike 1 teavet esitama.

KeHJS § 6¹ lõike 1 kohustuse täitmine tähendab, et juba vee erikasutusloa taotluse koostamisel tuleb välja selgitada eelhinnangu andmise kohustus.

1. Millal tuleb paisutamiseks ja hüdroenergia kasutamiseks anda eelhinnang (vee erikasutusloa taotlemisel)?

Hüdroelektrijaamade ja paisude korral tuleb eelhinnang anda järgmistel juhtudel:

- KeHJS § 6 lõike 2¹ korral ehk muudetakse või laiendatakse KeHJS § 6 lõike 1 tegevusi** – näiteks tundlikul suublal asuvale paisule rajatakse kalapääs (KeHJS § 6 lõike 1 punktis 21² nimetatud tegevuse muutmine-laiendamine);
- Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (määrus nr 224) § 11 punkt 4** – tõkestus- või muu rajatise ehitamine keskkonnaministri 28.07.2009 määruse nr 44 „Pinnaveekogumite moodustamise kord ja nende pinnaveekogumite nimestik, mille seisundiklass tuleb määrata, pinnaveekogumite seisundiklassid ja seisundiklassidele vastavad kvaliteedinäitajate väärtused ning seisundiklasside määramise kord“³ lisades 1–3 nimetatud veekogumitele või keskkonnaministri 15.06.2004 määruses nr 73 „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu“⁴ nimetatud veekogudele (välja arvatud KeHJS § 6 lõike 1 punkti 21 korral, sellisel juhul on KMH kohustuslik);
- Määruse nr 224 § 11 punkt 7** – veekogu süvendamine või veekogusse tahkete ainete kaadamine alates mahust 100 m³ (nt kaasneb kalapääsu rajamisega; välja arvatud KeHJS § 6 lõike 1 punktides 17 ja 17¹ nimetatud juhtudel⁵, sellisel juhul on KMH kohustuslik);

¹ KeHJS on leitav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/104072017045?leiaKehtiv>

² KeHJS § 6 lõike 1 punkt 21: tundlikule suublale hüdroelektrijaama, tammi, paisu või veehoidla püstitamine või selle rekonstrueerimine. Sellisel juhul on KMH kohustuslik.

³ Määrus on leitav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/125112010015?leiaKehtiv>

⁴ Määrus on leitav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/109072016022?leiaKehtiv>

⁵ KeHJS § 6 lõike 1 punkt 17: mere ning Peipsi järve, Lämmijärve ja Pihkva järve süvendamine alates pinnase mahust 10 000 m³ või muu veekogu süvendamine alates pinnase mahust 500 m³.

4. **Määruse nr 224 § 15 punkt 8** – tegevus, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti (s.o mõjualale jääb Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstav loodusobjekt, mida tegevus võib eeldatavalt mõjutada, tegemist ei ole otseselt kaitsekorraldusliku tööga).

Vajadusel on võimalik eelhindang anda ka määruses nr 224 nimetamata juhtudel (määruse nr 224 § 16 punkt 2).

Soovitame pöörduda Keskkonnaameti poole, kui on kahtlus, kas kavandatava tegevuse korral tuleb anda eelhindang või mitte.

2. Mis teave tuleb esitada KeHJS § 6¹ lõike 1 alusel?

KeHJS § 6¹ lõike 1 kohaselt eelhindangu vajaduse korral tuleb koos tegevusloa taotlusega alusel esitada järgmine teave:

- 1) tegevuse eesmärk, iseloom ja füüsilised näitajad ning asjakohasel juhul vajalike lammutustööde kirjeldus;
- 2) tegevuse asukoha kirjeldus, sealhulgas eeldatavalt mõjutatava ala tundlikkus;
- 3) tegevusega eeldatavalt oluliselt mõjutatavate keskkonnameetmete kirjeldus;
- 4) olemasolev teave tegevusega eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju kohta, arvestades eeldatavalt tekkivaid jääke ja heiteid ning jäätmeteket, kui see on asjakohane, ning loodusvarade, eelkõige mulla, maa, maavarade ja vee kasutamist ning mõju looduslikule mitmekesisusele;
- 5) muu asjakohane teave, lähtudes käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud nõuetest;
- 6) soovi korral teave kavandatava tegevuse erisuste või võetavate keskkonnameetmete kohta, millega kavandatakse vältida või ennetada muidu ilmnedavat või võivat olulist ebasoodsat keskkonnamõju.

KeHJS § 6¹ lõike 1 teabe koostamisel on abiks juhendi „Keskkonnamõju hindamise eelhindangu andmise juhend“⁶ (Keskkonnaministeerium, 2017) peatükk „Millise teabe esitab arendaja?“.

Teabe koostamisel tuleb arvestada, et kui tegevusloa taotlus juba ise sisaldab KeHJS § 6¹ lõike 1 teavet, siis taotleja ei pea täiendavat lisadokumenti esitama.

Järgnevas tabelis on välja toodud, mis teave tuleb KeHJS § 6¹ lõike 1 alusel esitada Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotlemiseks paisutamise ja hüdroenergia kasutamise korral.

KeHJS § 6 ¹ lõike 1 punktid	Märkus
1. Tegevuse eesmärk, iseloom ja füüsilised näitajad ning asjakohasel juhul vajalike lammutustööde kirjeldus	KeHJS § 6 ¹ lõike 1 alusel tuleb esitada kavandatava tegevuse eesmärk ja detailne kirjeldus. Vee erikasutusloa taotlus sisaldab nõutud teavet ehk Keskkonnaametile ei ole vaja esitada täiendavat infot/dokumenti.
2. Tegevuse asukoha kirjeldus, sealhulgas eeldatavalt mõjutatava ala tundlikkus	Tuua välja tegevuse asukoha kirjeldus (kus geograafiliselt paikneb ning mis objektid/tegevused paiknevad lähialas) ning, kas ja kuidas kavandatav tegevus vastab

KeHJS § 6 lõike 1 punkt 17¹: merepõhja ning Peipsi järve, Lämmijärve ja Pihkva järve tahkete ainete uputamine alates ainete mahust 10 000 m³, vooluveekogusse tahkete ainete uputamine alates ainete mahust 2000 m³ või muusse veekogusse tahkete ainete uputamine alates ainete mahust 500 m³.

⁶ Juhend on leitav Keskkonnaministeeriumi veebilehelt:

http://www.envir.ee/sites/default/files/kmh_eelhindangu_andmise_juhend.pdf

	<p>asjakohastele strateegilistele planeerimisdokumentidele (veemajanduskava, piirkonna üld-, teema- ja detailplaneeringud, arengu- ja tegevuskavad). Ühtlasi tuleb välja tuua tegevuskoha vastupanuvõime kavandatava tegevuse suhtes.</p> <p>Vee erikasutusloa taotlus ei sisalda, kas ja mil moel strateegilised planeerimisdokumendid (veemajanduskava, piirkonna üld-, teema- ja detailplaneeringud, arengu- ja tegevuskavad) näevad ette kavandatava tegevuse (nt paisutamise või kaladele vaba rändetee olemasolu). Samuti ei sisalda vee erikasutusloa taotlus, mis tegevused/objektid paiknevad kavandatava tegevuse lähipiirkonnas, ega tegevuskoha vastupanuvõime hinnangut kavandatava tegevuse suhtes.</p> <p>Eelnimetatud teave tuleb esitada Keskkonnaametile lisaks vee erikasutusloa taotlusele.</p>
<p>3. Tegevusega eeldatavalt oluliselt mõjutatavate keskkonnamelementide kirjeldus</p>	<p>Keskkonnamelementideks on õhk, atmosfäär, vesi, pinnas, maa, maastikud ja looduslikud alad, sealhulgas märg-, ranna- ja merealade seisund, looduslikku mitmekesisus ja looduse koostisosad, sh geneetiliselt muundatud organismide seisund ning nende vastastikune toime. Kirjeldus peab hõlmama neid keskkonnamelemente, mida kavandatav tegevus oluliselt mõjutab, ning nimetama keskkonnamelemente, mida tegevus ei mõjuta.</p> <p>Hüdroenergia kasutamise korral tuleb vee erikasutusloa taotluse koosseisus esitada ökoloogilis-majanduslik analüüs, mis annab teabe mõjutatavate keskkonnamelementide kohta. Sellisel juhul piisab vee erikasutusloa taotlusmaterjalidest.</p> <p>Ülejäänud juhtudel anda taotleja hinnang eeldatavalt oluliselt mõjutatavate keskkonnamelementide kohta (lisaks vee erikasutusloa taotlusele).</p>
<p>4. Olemasolev teave tegevusega eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju kohta, arvestades eeldatavalt tekkivaid jääke ja heiteid ning jäätmeteket, kui see on asjakohane, ning loodusvarade, eelkõige mulla, maa, maavarade ja vee kasutamist ning mõju looduslikule mitmekesisusele</p>	<p>Esitada tegevuse elluviimisega kaasneva mõju hinnang (kõrval veerus nimetatud valdkondade lõikes; kas mõju võib olla eeldatavalt oluline).</p> <p>Hüdroelektrijaamade ja paisude korral tuleb eelkõige käsitleda, kuidas tegevus mõjutab keskkonda – üleujutatav ala, seisund (sh voolurežiim, veetase, kalastik jt), kaitstavad alad jms. Vee erikasutusloa taotlus seda teavet ei sisalda, mistõttu Keskkonnaametile tuleb see esitada täiendava teabena.</p>
<p>5. Muu asjakohane teave, lähtudes KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud nõuetest – <i>keskkonnaministri 16.08.2017 määrusest nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustavad nõuded“</i></p>	<p>Käsitleda tuleb keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustavad nõuded“ neid punkte, mis on antud juhul asjakohased.</p> <p>Hüdroelektrijaamade ja paisude korral eelkõige käsitleda: - kas tegevusega võib kaasneda müra või vibratsioon (sh selle tase);</p>

	<p>- uute paisude ehitamisel või vanade rekonstrueerimisel, kuidas tagatakse, et sete ja risu ei kandu allavoolu, et veetaseme alandamine toimub sujuvalt ja mis meetmeid saab rakendada ohu ja avarii korral, mis jäätmel võivad tekkida, nende kogused ja kuidas neid on kavas käidelda;</p> <p>- hinnang, kas pais võib avarii tulemusel puruneda ja missugused on selle tagajärjed (keskkonnale, inimestele, varale). Milline on paisu ehitus-tehniline seisund ja millal toimus viimati ehitus-tehniline rajatise ülevaatus.</p>
<p>6. Soovi korral teave kavandatava tegevuse erisuste või võetavate keskkonnameetmete kohta</p>	<p>Vee erikasutusloa taotlejal on õigus esitada keskkonnameetmed, mis tal on juba teada ja mida kavatseb rakendada.</p> <p>Keskkonnameetmed on kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise ning põhjendatud juhul heastamise meetmed.</p> <p>Keskkonnameetmete hulka arvatakse ka keskkonnaseire.</p> <p>Ehk, kui käesoleva tabeli punkti 4 kohaselt võib kavandatava tegevusega kaasneva ebasoodne keskkonnamõju, oleks vee erikasutusloa taotlejal mõistlik läbi mõelda ja välja tuua, missuguseid keskkonnameetmeid ta kavandab rakendada. Sellisel juhul saab Keskkonnaamet nende meetmetega arvestada eelhinnangu andmisel. Vee erikasutusloa taotlemisel keskkonnameetmete eelnev läbimõtlemine-kavandamine vähendaks KMH-de algatamise vajalikkust.</p>

Kui vee erikasutusloa taotlus ei sisalda eelnevas tabelis nimetatud KeHJS § 6¹ lõike 1 teavet, tuleb see esitada Keskkonnaametile eraldi dokumendina, koos vee erikasutusloa taotlusega.